

Finanskomiteen
Stortinget

Deres referanse

Vår referanse
14/00333-9Vår dato
14.10.2014

Innspill til finanskomiteen: statsbudsjett 2015

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforening og profesjonsforbund for nærmere 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider innenfor et bredt spekter av kommunale helseomsorg- og sosiale tjenester, spesialisthelsetjenester, i skole, barnehage, SFO, kriminalomsorg, forskning og undervisning, samt i private institusjoner og tiltak. FOs medlemmer er tett på hverdagen til innbyggerne i norske kommuner generelt og til utsatte og marginaliserte grupper i særdeleshet. Våre medlemmer ser derfor hvilke konsekvenser politikken som føres har for lokalsamfunn, grupper, enkeltpersoner (barn, unge og voksne) og familier.

Det er mange bra enkelttiltak i nasjonalbudsjett for 2015. Men FO mener budsjettet regjeringen har lagt frem er et usosialt budsjettforslag som bidrar til økte forskjeller, mer konkurranseutsetting og kommersialisering av tjenestetilbudene, også til utsatte og sårbare grupper

Fordeling, velferd og levekår

En velferdsstat bygd på solidaritet og likeverd er en viktig forutsetning for å oppnå og opprettholde et samfunn som er godt å bo i for alle. Dette innebærer blant annet at innretningen på den økonomiske politikken må være slik at den legger til rette for spredning av samfunnets samlede makt og ressurser. Et annet viktig prinsipp er små økonomiske og sosiale forskjeller mellom folk. Det styrker tillit mellom innbyggerne og legger grunnlag for helsefremming og et konkurransedyktig Norge. Små klasseforskjeller gir bedre helse, mindre kriminalitet og lengre levealder. Norge er et land med forholdsvis små økonomiske forskjeller, men ulikhetene har vært økende også her.

Budsjettforslaget som er lagt frem er usosialt, og FO mener dette vil bidra til økte forskjeller i velferd og levekår, og bidra til økt barnefattigdom. Eksemplene på usosiale forslag er mange: Omleggingen av uførepensjonen, kutt i feriepenger til arbeidsledige, kutt i perioden enslige forsørgere får overgangsstønad fra tre til ett år og krav om økt inntektsnivå fra en halv til 1 G i året for å få sykepenger. Alle disse forslagene, og flere til, vil bidra til at grupper som allerede i dag sliter med å få livet til å gå rundt, vil komme til å slite enda

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 OsloPostadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 OsloTelefon:
02380Telefaks:
94 76 20 18e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674Bankgiro kontigent:
9001.08.71394Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

mer. Flere av kuttforslagene blir ekstra ille når vi samtidig ser at regjeringen er opptatt av å lette beskatningen for dem som tjener mest her i landet. Endringene i skatteopplegget markerer en sentral omlegging i fordelingsprofilen i skatteopplegget, selv om det foreslås lettelser i inntektsbeskatningen som trekker i motsatt retning.

Økt konkurranseutsetting og privatisering

FO er bekymret for økt konkurranseutsetting og bruk av private kommersielle aktører i velferdstjenestene. En av velferdsstatens viktigste oppgaver er å ta vare på og sikre levekår og velferd i samfunnet. Et godt offentlig utbygd hjelpe- og tiltaksapparat er en forutsetning for å sikre likeverdige levekår. Å gi barn, unge og voksne i utsatte og sårbare situasjoner den hjelpen og levekårene de trenger er viktige investeringer. I budsjettforslaget legges det opp til en storstilt konkurranseutsetting og privatisering av velferdstjenester. Kommunene får tilført en økning i rammeoverføringer, men dette tilsvarer ikke prisveksten på kommunal tjenesteyting.

FO mener at flere av tiltakene i forslag til statsbudsjett vil føre til økt anbuds- og konkurranseutsetting. Innføring av fritt behandlingsvalg knyttet til personer med rus-/og/eller psykiske problemer og storstilt omstilling av barnevernet er noen eksempler som vil føre til økt bruk av private aktører. Presset på kommunenes økonomi kan føre til økning av kommunale bo- og omsorgstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne som blir satt ut på anbud og konkurranseutsatt, uten at kommunene følger opp med nødvendig kontroll av tjenestene. Kvalitet skal ha betydning når tjenester konkurranseutsettes, men i mange tilfeller har pris minst like stor betydning. Dermed presses tjenesteleverandørene til kostnadsutt. Den største utgiften i slike tjenester er lønnskostnader. Konsekvenser blir blant annet redusert bemanning, at ansatte må jobbe mer for mindre lønn og dårligere pensjonsavtaler. FO mener det er stor grunn til bekymring for konsekvensene dette har for kvalitet i tjenestene særlig til brukere med store og omfattende behov for tjenester.

Innføring av såkalt «nøytral» merverdiavgift i statlig sektor er også et eksempel på tiltak for å bidra til mer konkurranse. Innføring av «nøytral» moms i statlig sektor vil styrke private tjenestetilbyderes konkurranseposisjon ved anbudsutsetting. I første omgang omfatter de nye momsreglene departementene og underliggende etater. Når det gjelder helseforetakene varsler regjeringen tilsvarende endringer i budsjettet for 2016.

Det innføres også et nytt prinsipp i budsjettsammenheng: Alle driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet, skal reduseres med 0,5 prosent hvert år framover. Hensikten er å tvinge fram effektivisering. FO ser at dette vil føre til både økt trykk for konkurranseutsetting og økt press på ansatte gjennom, for eksempel, omlegging av arbeidstid og nedbemanning.

FO mener det ikke finnes forskningsmessig belegg for at anbuds- og konkurranseutsetting fører til bedre eller billigere tjenester. Regjeringens insistering på at dette er et sentralt virkemiddel for en bedre offentlig sektor er først og fremst ideologisk begrunnet og vil føre til at skattepenger som er ment

å brukes til tjenester til befolkningen i stedet brukes til at private tar ut fortjeneste.

Oppsummert finner FO at dette budsjettforslaget ikke bare er usosialt og vil føre til økte forskjeller i Norge. I budsjettet ligger det forslag som representerer et alvorlig angrep på tjenester vi har regnet som selvsagte i en velferdsstat som skal ta vare på alle som trenger det, og spesielt de som trenger det mest. Budsjettforslaget innebærer også økt press og stress for ansatte i offentlig sektor som skal bidra til at tjenestene fra kommune og stat er gode og tilgjengelige for brukerne.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Anine Terland
Faglig leder